

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

LXXX. An Progenitores Christi, & Antiqui Patres Incarnationem de Congruo
promeruerint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA LXXX.

MERITVM INCARNATIONIS.

An Progenitores Christi & Antiqui Patres eam de Congruo promeruerint.

353. **N**ON expresse contra S. Thomam, ut objicit Adversarius, sed expresse cum S. Thoma P. Haunoldus lib. 4. n. 341. dixit. [Antiqui Patres, qui præcesserunt tempore Christum, nequidem de congruo promeruerunt Substantiam Incarnationis.] Hanc assertionem probat Autor ratione S. Thomæ, quam prius Verbis ipsius Autoris, deinde S. Doctoris proponam. P. Haunoldus ita loquitur. [Omnia dona supernaturalia Antiquorum fuerunt præmia meritorum Christi: sed merita Christi ut condigna, constituuntur formaliter per Unionem hypostaticam, ut dictum est; ergo merita Antiquorum fuerunt præmia meritorum Christi, ut includentium Unionem hypostaticam: ergo ipsa Unio non fuit præmium meritorum, Antiquorum Patrum: quia non possunt sibi duo esse mutuo præmia.] Hanc rationem S. Doctor 3. dist. 4. q. 3. a. 1. in C. His verbis expressit. [Illud quod est principium merendi, non potest cadere sub merito: Incarnatio autem est quodammodo principium omnium humanorum meritorum, quia omnia nostra merita à Christo efficaciam habent, per quem Veritas & gratia facta est.] Eandem rationem S. D. utroque loco ab Adversario relato, similibus planè verbis repetit, & pugnat contra utrumque meritum, tam congruum, quam condignum, si congruum etiam pro Impetratorio; sed minus proportionato, cum prioritate tamen naturæ præcedente, sumatur; sic enim utique non potest præcedere suum principium, nempe Substantiam Incarnationis. Unde S. D. 3. p. q. 2. a. 11. in concl. discretè dixit. [Nulla neque Christi, neque aliorum merita Divinam Verbi Unionem præcesserunt, cum ea sit supra omnem Beatorum unionem, & principium omnis meriti.]

354. Dixi: Si meritum Congruum pro impetratorio sumatur. Nam si tantum pro dispositione, & præparatione ad congruè, id est, decen-
ter recipiendum beneficium Incarnationis accipitur, ita ut eam non impetratoriè causet, sed tantum cohonestet atque exornet, veluti si subditus exornet suam domum, quam Rex promissit se subiturum, independentem ab hac exornatione præmiandâ, verum præsupponente potius ipsam

promissionem beneficij prorsus gratuiti, hoc sensu facile concedit P. Haunoldus, cum S. Thoma lib. 3. ad Annibaldum dist. 4. q. unico. a. 4. in C. quem locum dimidiatè allegavit Adversarius, quod SS. Patres, ut inquit S. D. Incarnationem meruerint merito Congruo, scilicet NB. se ad suscipiendum tantum beneficium præparando. Et sic cit. q. 2. a. 11. ad 3. dixit idem S. D. [Beata Virgo dicitur meruisse portare Dominum omnium: NB. non quia meruit ipsum incarnari; sed quia meruit ex gratia sibi data illum Puritatis, & Sanctitatis gradum, ut congruè (id est, decen-ter.) posset esse Mater Dei.] Si autem juxta S. Thomam ipsa B. Virgo solummodo isto improprie dicto merito de congruo promeruerit Incarnationem, jam suppositâ, ut S. Thomas l. c. ad Annib. ad 3. ait. Incarnatione faciendâ, multo magis alij SS. Patres tantum improprie dicto merito Congruo Substantiam Incarnationis meriti sunt.

355. Vnde quando Adversarius P. Haunoldo improprium loquendi modum his Verbis vult interdicere. [Quomodo elabatur Haunoldus, nisi forsitan confugiat ad questionem de nomine? hoc ipso non audiendus. Etenim si loquendum cum multis (quemadmodum ex Aristotele passim notant Authores) maxime cum Aquinate, eò quod illius doctrina, teste Innocentio VI. cujus elogium insertum est Ordinis Prædicatorum Breviario, præ ceteris, exceptâ Canonicâ, non solum habeat Veritatem sententiarum, sed etiam proprietatem Verborum, & modum dicendorum.] Facile responderet P. Haunoldus, se loqui cum S. Thoma, quem proinde audiat Adversarius 3. dist. 4. q. 3. a. 1. in Corp. sic loquentem: [Dicendum, quod Augustinus videtur intendere in littera, quod nulla merita illius hominis præcesserunt, ut Filio DEI in Persona uniretur; nihilominus tamen verum est, quod nulla merita etiam aliorum Filij DEI Incarnationem meruerunt, NB. proprie loquendo, propter tres rationes.] Et cum singulas recensuisset, tandem concludit: [Quod tota plenitudo Divinitatis habiter in homine, hoc excedit & conditionem & meritum humanum; unde NB. nullo modo (id est, nec de condigno, nec de Congruo) potest cadere sub merito, nisi NB. Large meritum dicamus omnem Præparationem ad aliquid habendum, quod præcessit in humano genere.] Quid expressius?

356. Sed pro merito Impetratorio de Congruo Incarnationis quoad Substantiam, instat Adversarius his Verbis. [S. D. hic q. 2. a. 11. inquit: Ex congruo meruerunt SS. Patres Incarnationem, desiderando, & petendo; quæ Verba denotant Angelicum Præceptorem loqui de Substantia Incarnationis, & non solum de Circumstantiis illius; nam SS. Patres non solum

desiderabant, & petebant accelerationem, aliasque circumstantias, sed ipsum etiam Christi adventum. Ideo ex S. D. l. c. congruum erat, ut *DEVS exaudiret eos, qui ei obediebant.* Audiat nunc Adversarius, quam expresse S. Thomae contradicat: ille enim 3. dist. 4. q. 3. a. 1. ad 4. sic scribit. *Dicendum, quod ipsi NB. non petebant Incarnationem, quam indubitanter credebant futuram: sed petebant eius accelerationem.*

CONTROVERSIA LXXXI.

POTENTIA CHRISTI.

An scil. illius Humanitas & Passio possit physice producere gratiam sanctificantem.

357. **Q**Uærit Adversarius, [Cur Haunoldus lib. 4. n. 619. tam securè passioni Christi *oalem* tantum concessit causalitatem? cum tamen S. Thomas hic q. 48. a. 6. in Corp. & in resp. ad 3. manifestè eidem attribuat, quod agat per modum efficientiæ & per modum meriti. Nec propterea, ut videbatur Haunoldo, ponenda est aliqua qualitas operativa in morte Christi: quia non passio & mors Christi in se, utpote præteritæ, sed existentes in Humanitate, per illam realiter immutatæ, sunt instrumentum physicum, juxta S. Doctorem hic q. 48. a. 6. dicentem: *Quia Humanitas Christi est Divinitatis instrumentum, ideo ex consequenti omnes actiones & passiones Christi, instrumentaliter operantur in Virtute Divinitatis ad Salutem humanam, & secundum hoc passio Christi efficienter causat Salutem humanam.*] Hujus quaestionis solutionem Adversarius ex allatis Verbis S. Doctoris colligere debuisset: cum enim ibid. Angelicus Magister Passioni tantum tribuat efficientiam *mediatam*, uti tantum habet existentiam *mediatam* ratione Humanitatis existentis, tanquam olim subiecti sui, & adhuc retinentis effectum passionis, nempe sacratissima vulnera; hinc P. Haunoldus securè Passioni Christi *Moralem* tantum concessit causalitatem *proprie & formaliter* loquendo: quia secundum rationem prædictam *physica* causalitas Passioni tantum convenit *denominativè*, & hæc ipsa denominatio duntaxat convenit *improprie*: sicut merita & martyria Beatorum nequeunt *proprie* dici, producere Visionem beatificam per hoc, quod Beati eandem producant: actiones enim sunt suppositorum, non autem eorum, quæ supposita egerunt, & passa sunt; neque possibile est, ut actiones & passiones præteritæ, non ha-

bentes physicam & *proprie* dictam existentiam, nisi in aliquo effectu relicto, habeant physicam, & à se *proprie* dependentem causalitatem: præsertim quia humanitas, qua mediante physica efficientia à S. Thoma l. c. 3. p. q. 56. a. 1. ad 3. & q. 27. de Veritate a. 4. in Corp. circa fin. aliquo modo refertur in actiones & passionem præteritas, non est instrumentum ipsarum actionum & passionum, ut per illam *proprie* dicantur efficere, & physice producere effectus. Sed ista potius sunt instrumentum Humanitatis, & hæc est instrumentum Divinitatis, ut patet ex S. D. 3. p. q. 62. a. 5.

358. Quod si ergo contra mentem S. Thomae Passioni & Morte Christi physica causalitas salutis humanæ *immediatè & proprie* concederetur, rectè intulit P. Haunoldus l. c. per argumentum ad hominem, quem ibid. impugnavit, meritis & Passioni Christi attribuentem Qualitatem physicam gratiæ cautativam, ex illo quaerendo. [Nunquid etiam poni poterat talis qualitas in Morte, quæ est dissolutio, seu ablatio Unionis?] Ex qua proinde quaestione Adversarius advertere potuisset, quo sensu P. Haunoldus Passioni Christi solum *Moralem* & non *physicam* causalitatem concesserit: ad quam posteriorem probandam Adversarius impertinenter adduxit locum ex S. Thoma 3. p. q. 13. a. 2. in Corp. Vbi S. Doctorem ait, [co sensu affirmare Humanitatem Christi esse instrumentum ad omnes immutationes miraculosas, quo negat esse instrumentum ad creandum: clarum est autem, Christum ut hominem posse per orationem à DEO impetrare, & sic *moraliter* causare creationem unius Angeli. Igitur vult, illam esse non solum instrumentum *morale*, sed etiam *physicum* ad omnes alias actiones miraculosas.] Nam P. Haunoldus non locutus est de Humanitate, sed de Passione Christi: Ratio autem, qua Adversarius conatus est, Humanitati physicam causalitatem ex S. Th. asserere in omnes actiones miraculosas, & consequenter etiam in productionem gratiæ, de Passione Christi tantum probat *mediatè & improprie* attributam efficientiam: quæ longè expeditius potuisset probare ex D. Thoma q. 27. de Verit. a. 4. in Corp. circa finem. Vbi postquam S. D. Humanitati Christi solo contactu applicatæ expresse concessit influxum obedientialem in Salutem corporalem leprosi, & similem in Salutem animæ, nempe in gratiam sanctificantem, eundem *mediatè* concedit Sacramentis, & Passioni in dictam gratiam sanctificantem.

CON-